

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl.

1. Wat is de aanleiding?

De Waddenzee is een van de belangrijkste en mooiste natuurgebieden van Nederland. De natuurwaarden en het unieke open landschap zijn van nationaal en internationaal belang. De Waddenzee heeft dan ook niet voor niets de status van Werelderfgoed. Tegelijkertijd leiden nieuwe ontwikkelingen op het gebied van onder andere klimaatverandering, energietransitie, economische ontwikkeling en recreatie tot nieuwe opgaven en kansen. In de Agenda voor het Waddengebied 2050 (Agenda) worden de verschillende opgaven in het gebied verbonden.

De Agenda richt zich op het Waddengebied: de Waddenzee, inclusief de Eems-Dollard, de Waddeneilanden, de Noordzeekustzone boven de eilanden en de vaste wal langs de Waddenzee van de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen. Afhankelijk van de opgave strekt de beleidsmatige invloedssfeer van de agenda zich meer of minder ver uit.

2. Wie zijn betrokken?

De Agenda is een gezamenlijke agenda van Rijk, Waddenprovincies, eilandgemeenten en gemeenten langs de vaste-wal-kust, waterschappen, natuurorganisaties, visserijorganisaties, organisaties voor recreatie en toerisme en de samenwerkende havens.

Vertaling van de Agenda en uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 wordt aangestuurd door het Bestuurlijk Overleg (BO) Waddengebied. Het BO Waddengebied wordt geadviseerd door het Omgevingsberaad Waddengebied, bestaande uit maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven.

3. Wat is het probleem?

Uit een evaluatie in 2015 blijkt dat de Structuurvisie Waddenzee goed werkt voor de bescherming van de natuur in de Waddenzee, maar dat de ontwikkeling van het gebied als natuurgebied achter blijft. De hoofddoelstelling behoeft geen aanpassing, maar het is wel nodig scherper te formuleren welke rol de Waddenzee vervult in de internationale flyway en swimway (de trekroutes van vogels en vissen) en het voedselweb. Het behoud van het open landschap vraagt om een nauwkeurigere definitie, gezien de sterk toegenomen ruimtevrage voor duurzame energie en bedrijvigheid.

4. Wat is het doel?

Het doel van de Agenda is te komen tot een gezamenlijk richtinggevend en integraal perspectief op de ontwikkeling van het Waddengebied van het Rijk en de provincies samen met gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties en het bedrijfsleven. De Agenda beschrijft het gezamenlijk langetermijnperspectief voor het Waddengebied 2050 en formuleert gezamenlijke doelen, handelingsprincipes en stappen richting uitvoeringsprogramma om deze doelen te realiseren. Waar mogelijk en nodig worden keuzen voor beleid geformuleerd.

Met de Agenda willen we de basis bieden voor een integrale aanpak waarbij de doelen en opgaves van alle gebiedspartijen samen worden gebracht, en waar vanuit een gezamenlijk perspectief en met bijhorende strategieën gewerkt wordt aan de uitvoering.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als binnenkort de Omgevingswet in werking treedt, stelt het Rijk geen aparte (Rijks)structuurvisie meer op voor de Waddenzee. Daarmee komt de Structuurvisie Waddenzee te vervallen. De hoofddoelstelling voor de Waddenzee wordt verankerd in de Nationale Omgevingsvisie, het bijbehorende Besluit kwaliteit leefomgeving en in het Nationaal Waterprogramma. Om gezamenlijk invulling te geven aan de bescherming en ontwikkeling van het Waddengebied

hebben het Rijk en de regionale overheden in 2017 besloten om met de partijen in de regio een gezamenlijke agenda voor het Waddengebied te ontwikkelen. Ook voor de andere 'Grote wateren' als de Noordzee, het IJsselmeergebied en de Zuidwestelijke delta zijn of worden gebiedsagenda's opgesteld. Dit mede naar aanleiding van de vraag van de Tweede Kamer om duidelijkheid te geven over de ambities van het Rijk voor natuur en waterkwaliteit en daarmee samenhangend de inrichting van watersystemen.

6. Wat is het beste instrument?

De Agenda voor het Waddengebied 2050 vormt een belangrijk vertrekpunt voor beleid en beheer. Met de Agenda wordt de verbinding gelegd tussen de verschillende opgaven in het gebied. De hoofddoelstelling voor de Waddenzee, "een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap", is en blijft het rijksbeleid. Omdat de Waddenzee onderdeel is van het grotere Waddengebied, wordt ook het perspectief geschetst voor het Waddengebied, voor zover dat verband houdt met de hoofddoelstelling voor de Waddenzee.

De Agenda moet gezien worden als een beleidskader dat *zelfbindend* is voor de organisaties die de agenda via de instemmingsverklaring onderschrijven. Die 'zelfbinding' bestaat uit het zorgen voor de doorwerking naar relevante beleidsvisies, uitvoeringsprogramma's en/of beheer. Zo wordt op nationaal niveau de hoofddoelstelling voor de Waddenzee en Waddengebied opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie. Het ruimtelijk instrumentarium zoals was vastgelegd in de Structuurvisie Waddenzee wordt overgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarmee blijft de bescherming van de Waddenzee geborgd. Ook regionale overheden dragen zorg voor de doorwerking in hun beleid en regelgeving.

Tegelijk is de Agenda *agenderend* door nieuwe ontwikkelingen en opgaven door te vertalen in uitvoeringsstrategieën. Het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 biedt de betrokken partijen de mogelijkheid om op basis van de strategieën gezamenlijk vervolgstappen te maken richting implementatie in nieuw beleid en uitvoering van maatregelen en beheer.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De Agenda leidt er niet toe dat taken of bevoegdheden worden overgedragen. Iedere partij heeft een eigen rol en verantwoordelijkheid, maar partijen hebben elkaar wel nodig. De partijen werken de strategieën zelf uit in hun eigen beleid en regelgeving.

In de ontwerp-Agenda is een doorkijk opgenomen naar het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026. Het Uitvoeringsprogramma is binnen een jaar na de definitieve vaststelling van de Agenda gereed. De doorkijk geeft de onderwerpen aan waar de partijen nu met prioriteit mee aan de slag willen. Het definitieve Uitvoeringsprogramma kan hiervan afwijken. Het Uitvoeringsprogramma bevat ook als onderdeel de bundeling van krachten op het vlak van onderzoek en innovatie. Uitgangspunt is dat de uitvoering zoveel mogelijk plaatsvindt via bestaande programma's en projecten. Het Uitvoeringsprogramma legt daar de verbinding mee. Waar nodig initiëren we nieuwe projecten.